

Usnesení

Krajský soud v Hradci Králové projednal v neveřejném zasedání konaném dne 31. srpna 2023 **stížnost obviněného** ■■■. ■■■■■■■■■■, narozeného ■■■■■■■■■■, a **obviněného** ■■■■■■■■■■, narozeného ■■■■■■■■■■, obě podané proti usnesení Okresního soudu v Jičíně ze dne 25. 7. 2023, číslo jednací 16 T 87/2023-2951, a rozhodl

takto:

- I. Z podnětu stížnosti obviněného ■■■. ■■■■■■■■■■ se napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu **zrušuje** a Okresnímu soudu v Jičíně **se ukládá**, aby o věci znovu jednal a rozhodl.
- II. Stížnost obviněného ■■■■■■■■■■ se podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. řádu **zamítá**.

Odůvodnění

1. Napadeným usnesením rozhodl okresní soud tak, že podle § 31 odst. 1 tr. řádu, z důvodu, uvedeného v § 30 odst. 1 tr. řádu, je samosoudce JUDr. Václav Hanousek vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci obviněných ■■■■■■■■■■, generálie výše, ■■■. ■■■■■■■■■■, rovněž generálie shora, a obviněné právnické osoby Farming s. r. o., IČ: 04257316, vedené u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 16 T 87/2023.
2. Proti takovémuto procesnímu rozhodnutí byly podány celkem tři stížnosti, coby řádné opravné prostředky:
 - obviněný ■■■. ■■■■■■■■■■, jemuž byl opis napadeného usnesení do datové schránky doručen dne 27. 7. 2023, a jeho obhájkyň, Mgr. Tereze Bařtipánové, dne 1. 8. 2023, podal svoji stížnost tzv. blanketně svým písemným podáním na elektronickou podatelnu prvního soudu dne 31. 7. 2023, tedy jím podanou stížnost je třeba pokládat za včasnou (viz ustanovení § 60 odst. 3, § 143 odst. 1, věta za středníkem, tr. řádu). Krajský soud se neztotožnil jen s tím, že by taková stížnost, se zřetelem na její méně formalizovanou koncepci, oproti odvolání, měla být odůvodněna v dlouhé lhůtě třiceti dnů (č. l. 2956 spisu), k výzvě nalézacího soudu ale nakonec odůvodnila tuto stížnost obhájkyň obviněného (č. l. 2971 spisu),
 - obviněnému ■■■■■■■■■■ byl opis napadeného usnesení doručen, též do jeho datové schránky, dne 14. 8. 2023, a jeho obhájkyň JUDr. Dagmar Satrapové již dne 27. 7. 2023, stejnou elektronickou cestou. Časově nejpozdější datum doručení, tj. přímo obviněnému, v pondělí 14. 8. 2023, tak vymezuje – s výjimkou započítání prvního dne doručení – třídní stížnostní lhůtu, jejíž běh skončil 17. 8. 2023. Tento obviněný teprve 21. 8. 2023 odeslal ze své datové schránky do elektronické podatelny okresního soudu také blanketně podanou stížnost, spojenou se *žádostí o navrácení lhůty* (č. l. 2974-2975 spisu),
 - obviněná právnická osoba Farming, s. r. o. podala proti napadenému usnesení, prostřednictvím svého obhájce JUDr. Vojtěcha Mihalíka včasnou, rovněž tzv. blanketní

stížnost, u prvního soudu dne 31. 7. 2023 (č. l. 2955 – 2956 spisu), přičemž tento opravný prostředek svým písemným podáním ze dne 10. 8. 2023, vzala výslovně zpět (č. l. 2966 spisu).

3. O tomto zpětvzetí stížnosti pak okresní soud svým usnesením ze dne 21. 8. 2023, č. j. 16 T 87/2023-2972, rozhodl tak, že zpětvzetí vzal podle § 144 odst. 4 tr. řádu na vědomí.
4. O návrhu obviněného ■■■■■ na povolení navrácení lhůty rozhodl krajský soud svým usnesením ze dne 28. 8. 2023, sp. zn. 10 Nt 502/2023, tak, že jej zamítl. Proti takovému rozhodnutí není opravný prostředek přípustný (§ 141 odst. 2 tr. řádu); uvedené tedy vedlo k tomu, že výrokem ad II. tohoto usnesení krajského soudu, byla stížnost obviněného ■■■■■ proti napadenému usnesení zamítnuta podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. řádu, tj. jako opožděně podaná.
5. Krajský soud se tedy zabýval napadeným usnesením výlučně z podnětu stížnosti obviněného ■■■■■. ■■■■■, podané včas, a dodatečně odůvodněné. Dodatečné odůvodnění jeho stížnosti, vypracované jeho *doposud* ve věci činnou obhájkyň (slovo *doposud* užito, neboť ve spise se nachází podnět státního zástupce, adresovaný nalézacímu soudu, a to na zrušení ustanovení obhájkyň tomuto obviněnému, i spoluobviněnému ■■■■■. ■■■■■, na č. l. 2928 spisu, o čemž *doposud* nebylo rozhodnuto), argumentuje tím, že není namístě vyloučení soudce JUDr. Hanouska z projednání věci. Takovýmto postupem by došlo k porušení práva na zákonného soudce. V odůvodnění napadeného usnesení je argumentováno určitými vztahy rodinných příslušníků soudce se svědkem /poškozeným/, aniž by bylo uvedeno, zda ve věci nějak probíhalo řízení před orgány veřejné moci.
6. Aniž by byl formulován příslušný petit opravného prostředku (což bylo lze očekávat), závěrem je uvedeno, že obviněný ■■■■■. ■■■■■a trvá na své stížnosti, a je přesvědčen, že zde není žádných důvodů pro to, aby byl samosoudce JUDr. Václav Hanousek vyloučen z úkonů trestního řízení v této projednávané trestní věci.
7. Z podnětu takto podané stížnosti přezkoumal krajský (stížnostní) soud podle § 147 odst. 1 tr. řádu správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení předcházející, a je nutno dojít k závěru, že je nutno stěžovatelem vyjádřené přesvědčení o nesprávnosti napadeného usnesení sdílet.
8. Jak vyplývá z obsahu spisu, dne 26. 6. 2023 byla u okresního soudu ve věci podána obžaloba na celkem tři obviněné: ■■■■■, jemuž je kladeno za vinu spáchání skutku ad 1., kvalifikovaného jako přečin lichvy podle § 218 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Obviněnému ■■■■■. ■■■■■ se pak klade za vinu spáchání přečinu legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 odst. 2, odst. 3 písm. c), d) tr. zákoníku (pod bodem 2. výroku obžaloby); konečně, jde-li o stíhanou právnickou osobu Farming, s. r. o., je postavena před okresní soud pro skutek ad 3. výroku obžaloby, se shodnou právní kvalifikací jako u předchozího obviněného, tj. jde o přečin legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 odst. 2, odst. 3 písm. c), d) tr. zákoníku.
9. Podle § 30 odst. 1 tr. řádu, z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen soudce (a další zde jmenované osoby), u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo týká, a k dalším zde vyjmenovaným osobám, nemůže nestranně rozhodovat.
10. Soud prvního stupně, resp. jeho samosoudce JUDr. Václav Hanousek, opřel svou argumentaci v napadeném usnesení, poměrně bohatě rozvinuté ad 3. a 4. odůvodnění napadeného usnesení, svědčící pro závěr o jeho vyloučení z vykonávání úkonů této trestní

Shodu s prvopisem potvrzuje ■■■■■.

věci, o to, že zná poškozeného jako souseda svého tchána, tchyně a dalších rodinných jejích příslušníků, kteří jsou jmenovitě v odůvodnění napadeného rozhodnutí označeni, včetně popisu sousedských sporů tchána samosoudce (a jeho rodiny), vyplývajících zejména z neukázněného držení zvířectva poškozeným.

11. Taková argumentace ale nemůže svědčit splnění veškerých zákonných okolností pro vyloučení zmíněného samosoudce z rozhodování ve věci. S tímto rozhodováním je třeba šetřit, neboť je namístě teprve tehdy, jestliže jsou pro vyloučení konkrétní osoby, podílející se úkonech trestního řízení podle § 30 odst. 1 tr. řádu, skutečně splněny veškeré zákonné okolnosti - není-li tomu tak, bylo by souzené osobě odepřeno jedno za základních procesních práv, totiž na svého zákonného soudce.
12. Platná právní úprava podle § 30 odst. 1 tr. řádu v tomto směru totiž pracuje se dvěma okolnostmi, svědčícími pro vyloučení soudce (a dalších osob) z vykonávání úkonů trestního řízení, a to s poměrem k projednávané věci, nebo může důvod vyloučení nastat pro poměr k osobám, jichž se úkon přímo dotýká.
13. Obsah spisu nenasvědčuje především existenci první zákonné okolnosti. Tu nelze spatřovat v tom, že samosoudce poškozeného ██████ osobně zná, neboť je v usnesení uvedeno, že se tak děje zprostředkovaně, přes jeho další rodinné příslušníky, včetně osobního poznatku soudce stran řešených sousedských sporů jeho tchána a dalších jeho rodinných příslušníků s poškozeným. Jiná situace by byla, byl-li by soudce (a jeho rodina), ve věci přímými sousedy poškozeného, ale i tak, takové potenciální sousedské spory (v nichž poškozený vystupuje), s meritem projednávané věci, tj. jednáním všech tří obviněných vůči němu, nesouvisí.
14. Konečně, v odůvodnění přezkoumávaného usnesení (ad 5.) stojí, že v současné době poškozený ██████ nemovitosti opustil; tím spíše je nutno se oprostít od jakéhokoli negativního náhledu na tuto trestní věc; je samozřejmé, že z lidského hlediska bylo jednání poškozeného nutno vnímat jednoznačně negativně.
15. Skutečnost, že samosoudce osobu poškozeného zná (zprostředkovaně) přes rodiče své manželky, také není onen zákonem předpokládaný *poměr přímosti* k osobám, jichž se úkon trestního řízení týká. Proto by to nemělo být ani jakoukoli zábranou při eventuální potřebě poškozeného ve věci v hlavním líčení vyslyšet svědecky, jakkoli návrh obžaloby prozatím zní na postup u ██████ podle § 211 odst. 1 tr. řádu – č. l. 2892 spisu). Naopak, takovým poměrem bez jakýchkoli debat, by byl stav, kdy by – jako poškození – vystupovali ve věci rodinní příslušníci soudce, o nichž se v odůvodnění přezkoumávaného usnesení hovoří.
16. Závěrem tedy stížnostní soud, opíraje svoji argumentaci o rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2759/16, připomíná, že k vyloučení soudce může dojít teprve tehdy, jestliže je evidentní, že jeho vztah k dané věci, účastníkům, a jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem dané povinnosti nebude takový soudce moci, či schopen nezávisle rozhodnout, když k vyloučení nepostačuje subjektivní pocit osoby, uvedené výčtem ustanovení § 30 odst. 1 tr. řádu. Již toto vyznění argumentace ÚS tedy nasvědčuje již shora zmíněné potřebě restriktivnosti při výkladu aplikace ustanovení § 30 odst. 1 tr. řádu.
17. Je třeba uvést ještě několik okolností: zmíněné rozhodnutí konstitučního soudu rovněž napsalo, že při posuzování legitimacy důvodů pochybnosti o nestrannosti v konkrétním případě se na zřetel bere i stanovisko obviněného. V projednávané věci je však nutno připomenout, že napadené usnesení nebylo vydáno z iniciativy kteréhokoli obviněného (jak v praxi zhusta bývá), ale bylo vydáno z iniciativy soudu; jeden z obviněných, tj. ██████, se pak projednání věci před samosoudcem, příslušným ve věci dle rozvrhu práce, podanou

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████.

stížností dokonce výslovně domáhá (což nebývá v rámci zohlednění soudní praxe obvyklé, spíše naopak).

18. Do jistě míry rozporně pak nutno vnímat i závěr o vyloučení samosoudce z vykonávání (z podstaty jakýchkoli) úkonů trestního řízení ve věci, ač jeden procesní úkon vykonán byl.
19. Samosoudce, při vědomí doslovného znění ustanovení § 144 odst. 4 tr. řádu, vzal na vědomí zpětvzetí stížnosti proti napadenému usnesení obviněnou právnickou osobu Farming, s. r. o., svým usnesením na č. l. 2972 spisu. Pokud ale tento samosoudce, již předtím, vydáním napadeného usnesení, dal najevo své vyloučení z rozhodování ve věci z důvodů, uvedených v § 30 odst. 1 tr. řádu, pak nemělo být usnesení podle § 144 odst. 4 tr. řádu vydáno, a o vzetí zpětvzetí stížnosti na vědomí by rozhodl krajský soud, jemuž měly být předloženy k rozhodnutí všechny tři podané stížnosti do napadeného usnesení. Jazykovým výkladem ustanovení § 144 odst. 4 tr. řádu lze totiž dospět k závěru, že primárně je takový procesní postu určen orgánu, příslušnému o stížnosti rozhodovat. Nicméně, tím, že krajský soud ke stížnosti obviněného ■■■. ■■■ napadené usnesení zrušil, nevystávají pochybnosti o legitimitě usnesení podle § 144 odst. 4 tr. řádu, neboť jej nevydal vyloučený soudce nalézacího soudu.
20. Zcela, na úplný závěr, krajský soud dodává, že z lidského (občanského) hlediska je argumentace, obsažená v napadeném (zrušeném) rozhodnutí pochopitelná, nicméně jí vyhovět nelze, neboť by skutečně došlo – byla-li by stížnost obviněného ■■■. ■■■ zamítnuta – k prolomení zásady zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny. Obecně nutno dále poznamenat, že rozhodování každého soudce vůbec, by mělo být determinováno vysokou mírou profesionality při výkonu soudcovské činnosti, zahrnující i odhlédnutí od takových možných (a osobně jistě nepříjemně vnímaných) skutečností, jaké v této konkrétní věci existují.
21. O takovéto míře profesionality stížnostní soud ve věci nepochybuje ani v nejmenším.
22. Ze všech shora uvedených důvodů proto krajský soud výrokem ad I. tohoto usnesení vyhověl stížnosti obviněného ■■■. ■■■, napadené usnesení zrušil a uložil soudu I. stupně, aby o věci znovu jednal a rozhodl; z formálních důvodů pak zamítl stížnost obviněného ■■■.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Hradec Králové 31. srpna 2023

JUDr. Zdeněk Korf v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje ■■■.